

til at danne os et bestemt Skøn over, hvilke Summer det foreliggende Forslag i sin Helhed vil komme til at andrage. Jeg skal erkende, at Forslaget i Aar foreligger ikke saa lidt mere oplyst, end det forelaa i Fjor, men ikke desto mindre er det ifølge den Forægnelse over Bilagene, som er tilstillet Udvalget, saaledes, at der er en hel Del af de foreslaaede Baneanlæg, som vi ikke have haft særlig Bilag om; i hvert Fald have de ikke været forelagte i Aar i Udvalget for afstillige af Banernes Bedkommende — om de maatte have været forelagte tidligere, skal jeg ikke sige noget om. Videre skal jeg sige, at selv om vi ogsaa efter Tegninger og Overslag maatte kunne danne os et omtrentligt Skøn over det samlede Beløb, som vi ved Sammenlægning af disse Overslagssummer vilde komme til, vilde Resultatet jo endda være meget mangelfuldt; thi de forfæstlige Forslag — i alt Fald mange af dem — foreligger jo ikke for os i nogen endelig Form. Man har forbeholdt sig Forandringer med Hensyn til Retningslinien for forfæstlige Baners Bedkommende, man forudsætter Forandringer med Hensyn til Sporvidden, Banetypen og forfæstlige andre Ting ved de enkelte Anlæg. Det er altsaa umuligt her paa dette Lovforslag, hvad der ellers er almindeligt ved alle andre Jærnbanelovforslag, at opstille nogen bestemt samlet Sum, og som Følge deraf vil det ogsaa være en Umulighed at opstille nogen enkelt Sum for de enkelte Finansaar, som vi ellers pleje at gøre. Naar større finansielle Foretagender foreligger for Rigsdagen, pleje vi jo at sige: i dette Finansaar kan en saadan Sum udredes; i det følgende en saadan o. s. v., men noget lignende vil det være umuligt at opstille med Hensyn til dette Forslag. Videre skal jeg sige, at det forekommer mig, at det Forslag, jeg har været med til at stille sammen med det øvrige Udvalg under Nr. 10 i nogen Maade sikrer os imod, at Statskassen ikke skulde være i Stand til at opfylde de Krav, som maatte blive stillede til den i de enkelte Aar, uden at gaa andre berettigede Krav for nær. Det forekommer mig, at dette Forslag under Nr. 10, som hele Udvalget har stillet, foretager en nogenlunde hensigtsmæssig Fordeling baade med Hensyn til Pengene og med Hensyn til Landets Arbejdskraft. Men som sagt, ifølge hvad jeg allerede kortelig har udtalt i Betænkningen, finder jeg det ogsaa usfordøent at paavise nærmere, hvor Pengene skulle komme fra. Jeg talte forleden under Finanslovens Behandling om, hvad Følgerne efter min Forægning vilde blive, dersom vi kom ind paa en virkelig Forhandlingspolitik, og som en

Fortsettelse af disse Betragtninger, som jeg den Gang gjorde gældende, maa det være mig tilladt at tilføje, at komme vi ind paa en virkelig Forhandlingspolitik, er det min bestemte Overbevisning, at denne blandt andet vil medføre en økonomisk og sparsommelig Stathusholdning paa Grundlovens Grund, og en saadan Sparsommelighed vil temmelig sikkert — jeg nærer ikke Spor af Tvivl i saa Henseende — føre med sig, at vi nok vilde faa de fornødne Beløb, som aarlig behøves til Iværksættelsen af de Foranstaltninger, som dette Lovforslag kræver. Jeg er ikke sikker paa, at de Beløb, der opføres nu paa de aarlige Finanslovsforslag, ere absolut nødvendige baade hist og her, jeg sigter hermed ikke blot til militære Udgifter, men ogsaa til mange Udgifter paa de civile Ministerier. Jeg er ikke sikker paa, at fordi man opfører en eller anden Udgift med et smukt Navn og under et smukt Formaal, den saa overalt er nyttig eller nødvendig, og jeg er ikke sikker paa, at noget lignende vil gentage sig, dersom vi komme ind paa en virkelig Forhandlingspolitik, tværtimod jeg tvivler om det. Jeg vil i saa Henseende minde om de sidste Aar, vi levede for Krovforret, hvad jeg for Resten tidligere ved anden Lejlighed har gjort gældende her i Tinget. Vi havde da et aarligt Overskud paa omtrent 12 Millioner Kr., dels i kontant Overskud, dels anvendte til Jærnbaner, og desuagtet steg de militære Udgifter Aar for Aar. Det kan være, at denne Sum var lovlig stor, det kan være, der var et og andet, der blev forsømt, og som der kunde have været anvendt flere Penge til, men det var jo ogsaa en meget stor Sum. Nu ere Indtægterne i en meget væsentlig Grad forøgede siden den Tid, og jeg nærer i Henhold til disse almindelige Betragtninger ikke Spor af Tvivl om, at vi nok skulle faa de fornødne Penge, som behøves til Udførelsen af denne Lov, bragte til Veje under almindelige grundlovmæssige Forhold. Det var de Bemærkninger, jeg vilde gøre om Pengespørgsmaalet. Maa jeg tilføje, hvad der for øvrigt er en Selvfølge, at selv om jeg ikke stod paa den Betragtning, maatte jeg, som det er det høje Ting vel bekendt, af politiske Grunde stemme imod Flertallets Forslag om Statslaan. De Betragtninger, jeg i den Henseende har at gøre gældende, kender det høje Ting meget vel, saa det skal jeg ikke komme ind paa.

Jeg skal saa dernæst gaa over til at omtale de enkelte Udvalgs- og Underænderingsforslag, som ere stillede dels af den ærede Landsstingsmand for 6te Kreds (S.